

Střípky z minulosti aneb Drobečky z bojanovských pamětních knih (1907 - 1965)

Při zběžném pročitání bojanovských kronik je snadno přehlédnete – nenápadné, skromně ustupující velkým dějinám, na druhý třetí pokus se však náhle zjeví v celé své kráse. Řeč je o drobných záznamech, z nichž žádné ucelené téma nevytvoříte, přesto jsou důležitými svědky událostí, které v minulém století zasáhly do života lidí na Bojanovsku.

Ve všech obdobích se budovalo a vylepšovalo, ať už se jednalo o zdokonalování poštovních služeb, vydláždění silnice či založení hudební školy.

- ✓ „Po dlouhém jednání s c. k. poštovními úřady povolený v Bojanově poštovní úřad, který zahájil svou činnost 1. července 1907. ... V roce 1922 zřízen zde i telegrafní úřad.“
- ✓ „V listopadu 1923 byla zahájena státní autobusová doprava mezi Chrudimí a Sečí, což má pro náš opomíjený Bojanov, jemuž se tak dostalo pravidelného spojení s Chrudimí, dalekosáhlý význam.“
- ✓ „Cihelna majetkem obce Bojanova na ‚Okrouhliku‘ postavena roku 1921 až 1922 a již roku 1923 počaly se cihly vyráběti. ... Cihlářům se stanovuje plat od 1000 ks cihel Kč 50,-.“
- ✓ „Místní odbor ‚Národní jednoty Severočeské‘ pro Bojanov a okolí zasadil dne 28. října (1931) ... dvě lipky na náměstí v zahrádce na hořejší straně u sochy ‚Anděla strážného‘.“
- ✓ „Tento rok (1935) ukončena dlažba silnice ... přes náš městys, vyžádala si nákladem Kč 417.590,-.“
- ✓ V roce 1936 byl v Bojanově postaven domek ze dvou železničních vagónů.
- ✓ „Jaroslav Horák, rodem ze Stolan u Chrudimě, otevřel ... smíšený obchod a drogerii.“ (1937)
- ✓ Rozhlas se stal důležitým obecním pomocníkem v roce 1949. O tři léta později ... vysíláno bylo mnoho rozhlasových relací, např. o budovatelském plánu, o rozpisech, o zdravotnictví v obci, o šetření elektrickým proudem, o motorismu, ku žním: včasný výmlat – včasná dodávka, ... relace k založení Rudé armády aj.“
- ✓ V roce 1961 byla do správy Osvětové besedy vedle souboru lidové hudby, který řídil pan Vincenc Rybenský, přičleněna hudební škola. V prvním roce existence se přihlásilo 38 žáků. Vyučujícími byli pánové Slavík (učitel, housle), Rybenský (hudebník, klavír), Málek (hudebník, klarinet) a Žák (ředitel ZŠ Rabšt. Lhota, harmonika). „Založení hudební školy zasluhuje uznání, vždyť hudba takto provozovaná je víc a více potlačovaná radiem, televísi a gramofony.“
- ✓ „V červenci t. r. (1965) vyšlo první číslo Bojanovského zpravodaje, který přináší zprávy, jež se týkají života

v naší obci. Informuje o usneseních a akcích MO KSC, MNV a ostatních místních organizací. Zveřejňuje potřeby a úspěchy bojanovských závodů, ... mimořádné zásluhy a vyhodnocení pracovníků a kolektivů.“

Ve 4. st. př. n. l. prohlásil moudrý řecký filozof Platón: „Nakonec vám budou vládnout ti nejneschopnější z vás. To je trestem za neochotu podílet se na politice.“ ... žádný strach, do politiky jen nahlédneme a zase půjdeme... „V měsíci květnu (1935) před volbami do ‚Národního shromáždění a senátu‘ svolala strana fašistů veřejnou schůzi do host. U Sedláků. Schůze se zúčastnilo ze širokého okolí tolik posluchačů, že byl sál úplně přeplněn.“ Projevy zahájili pochopitelně organizátoři – tedy fašisté, po nich dostali slovo oponenti z jiných politických stran (např. agráři či sociální demokraté). „Sem tam padlo mezi řeči nešetrné, ostré slovo, že by se leckterý skoták za ně styděl. Inteligentům to však nevadilo.“ Největší mela vypukla ve chvíli, kdy se ke slovu přihlásil bývalý bojanovský starosta. „Tu se strhl takový řev ze strany agrární a soc. demokratické, že by byli hladového lva, krále zvířat, překřičeli. Dupali, pískali atd.“ Bývalý pan starosta neměl šanci cokoliv pronést. Přemíra hluku dokonce přivábila sečského strážmistra, který osazenstvo vyběhl ke klidu. „Když však nebylo uposlechnuto a řev se stupňoval, tedy ve jménu ČSR nařídil, by každý okamžitě místnost opustil.“ Mimochodem, v květnových volbách uzmuli fašisté v Bojanově stříbrnou přičku.

Zatímco v současnosti v České republice končí rozvodem zhruba dvacet tisíc manželství ročně¹, v dobách minulých se jednalo o takovou vzácnost, že stálo za to zmínit zánik manželství v obecní kronice. První záznamy o rozvodu pocházejí z let 1942 a 1943.

Na počátku šedesátých let se v naší obci stala „přehrada“ jedním z nejskloňovanějších slov. „Již delší dobu je zdejší obyvatelstvo znepokojováno a skoro deprimováno zprávami, že bude na řece Chrudimce stavěna nová přehrada, která má sahat od Spáleníště až po část Bezděkova, takže Bojanov by měl být zatopen. Nepřispívá to nikterak k radostné náladě občanů. Některým byly zamítnuty žádosti o stavbu rodinných domků a v důsledku toho se nikomu nechce ani do oprav a jakéhokoliv podnikání vůbec. Občané žijí v nejistotě, protože nikdo nedává na jejich dotazy správnou odpověď.“

Novoroční Střípky zakončíme příjemnou vzpomínkou z roku 1967: „Letos se u nás objevil párek tzv. balkánských hrdliček ... jsou to šedaví ptáci s páskem na krku, o něco menší než holubi. Mají poněkud drsnější hlas než hrdliččino tlumené cukrú, ale i tak je milé je poslouchat. Ozývají se už brzy zrána... Zůstaly u nás přes zimu, krčily se na zasněžených větvích a přilétaly často až k obydlím, na dvorky, kde se přizívovaly se slepicemi.“

¹ <https://statistikaamy.csu.gov.cz/rozvodem-konci-20-tisic-manzelstvi-rocne>